

Kommunstyrelsen
Olof Bäckman

Avtal med vägföreningar, samt hävande av rådande styrdokument för vägföreningar

Förslag till beslut

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsens arbetsutskott föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. Uppdra kommunchef att upprätta avtal med följande vägföreningar:
 - Fränsta vägförening.
 - Kyrkvägens vägförening.
 - Ljungavrek vägförening.
 - Sotkrokens vägförening.
 - Torpshammar vägförening.
 - Östavall vägförening.
2. Avtalen utgår från de premisser som beskrivs i ärendets tjänsteskrivelse
3. Styrdokument *Stöd till vägföreningar* upphävs från och med 2021-12-31.

Ärendet i korthet

Ånge kommun har sedan flera år ett samarbete med ett antal vägföreningar i kommunen. Kommunledningsförvaltningen föreslår att ekonomisk ersättning regleras via avtal istället för ansökningar.

Förvaltningens övervägande

I Ånge kommun finns ett antal vägföreningar som ansvarar för sträckor som inbegrips av kommunens lokala trafikföreskrifter. Dessa föreningar har sedan 2002 haft möjlighet att söka ekonomisk ersättning av kommunen som kompensation för detta. Ursprungligen fanns det fem föreningar som omslöt av de lokala trafikföreskrifterna och 2019 tillkom ytterligare en förening. Samma år flyttades ansvaret för vägföreningsbidragen från tekniska nämnden till kommunstyrelsen, i syfte att samla alla föreningsbidragsärenden, öka översiktbarheten och öka styrning och uppföljningsförmågan.

Kommunledningsförvaltningen ser utmaningar med dagens modell för att ersätta föreningarna. Idag får föreningarna årligen söka bidrag. Det innebär en administrativ belastning både på vägföreningen och på kommunen. Dels måste föreningen inventera

aktuella behov och baserat på behoven inhämta offerter för åtgärder. Dessa offerter och grundbehov sammanställs i en ansökan som tillsänds kommunen. Men eftersom kommunens medel är begränsade via anslaget omfattning är det inte säkert att föreningen erhåller det sökta beloppet – de får helt enkelt vänta och se hur mycket medel de faktiskt erhåller och då planera om årets verksamhet. Även kommunens möjlighet att pröva ansökningarna utmanas av samma anledningar, då kommunen svårligen kan ställa föreningarnas planerade åtgärder kontra faktiska åtgärder mot föreningen. Föreningarna mister därför över tid incitament att göra annat än att ”söka samma som förra året” och därefter inventera behoven.

En annan problematik som kommunen och vägföreningarna upplevt är att kommunen idag svårligen kan utbetala medel till någon vägförening förrän alla föreningar inkommit med sina ansökningar. Om en eller två föreningar hanteras i egen ordning, till följd av att de var tidigt ute med sina ansökningar, så får de resterande vägföreningarna dela på ett nu begränsat anslag. För att hantera det problemet har förvaltningen behövt endera gissa sökt belopp från en eller två föreningar som inte sökt bidrag i rimlig tid och reservera dessa medel och dela ut resterande del. Ett annat alternativ har varit att kontakta vägföreningarna och uppmana inkommen ansökan.

För att öka vägföreningarnas möjlighet att planera långsiktigt, minska administrativ börda hos alla parter, samt öka möjligheterna att betala ut ersättning till vägföreningar så tidigt på året som möjligt föreslår därför kommunledningsförvaltningen att kommunen ingår avtal med vägföreningarna. I avtalet regleras ersättningsnivå och löptider, samt kriterier för utbetalning.

Kommunledningsförvaltningen föreslår att kommunstyrelsen besluta om vilka principer som avtalet ska utgå ifrån. Följande principer föreslås:

- Avtalet har en löptid på fem år.
- Avtalet förnyas inte automatiskt, utan ett nytt avtal tecknas efter en utvärdering av avtalsperioden.
- Årlig ersättning betalas efter att vägföreningen inkommit med årsredovisning.
- Anslaget fördelas mellan vägföreningarna enligt samma principer som ansökningar fördelas idag, det vill säga inte jämnt fördelat mellan föreningarna.
- Vägföreningens åtagande beskrivs i generella termer, utifrån vägföreningens grunduppdrag och vad lantmäteriförvaltningen avser.

De fem vägföreningar som omfattas av rådande riktlinjer samt även detta förslag är:

- Fränsta vägförening.
- Kyrkvägens vägförening.
- Ljungaverk vägförening.
- Sotkrokens vägförening.
- Torpshammar vägförening.
- Östavall vägförening.

Genom att föreningarnas ekonomiska ersättning säkras över tid kan föreningen planera långsiktigt – de kan välja att spara en andel från ett några år för att på så vis finansiera omfattade åtgärder. Föreningarna behöver inte heller känna sig tvingade att spendera medel för sakens skull, för att inte riskera att få mindre ersättning kommande år. Vägföreningarna får alltså ett organisatoriskt lugn som kan förväntas stärka deras uppdrag.

Samtidigt minskar den administrativa belastningen på kommunen, då ansvarig handläggare kan upprätta en utbetalningsorder direkt när en årsredovisning inkommit.

För att säkerställa att modellen är hållbar föreslår kommunledningsförvaltningen att avtalen upprättas med en löptid på fem år, utan automatisk förläggning. Efter avtalet löper ut behöver alltså kommunen och föreningen ingå ett nytt avtal för en kommande period. Det säkerställer att en utvärdering och uppföljning sker. Den utvärderingen kan såklart innebära att belopp justeras, villkor ändras eller andra modeller för ersättning eftersträvas.

Eftersom detta förslag helt ersätter rådande rutiner och hantering av ersättning blir rådande styrdokument inom området överflödiga. Som konsekvens av detta föreslår kommunledningsförvaltningen att dessa styrdokument hävs ifrån och med 2021-12-31. Ett avtal mellan kommunen och vägföreningen blir därför den enda möjligheten för vägföreningar att erhålla ekonomiskt bidrag från kommunen.

Beslutet ska skickas till

Kommunchef

Fritidschef